

3

LIST JE ČOVJEK KOJI HODA ZRAKOM:

HOMMAGE LUKU PALJETKU

PJESNIČKO-GRAFIČKA MAPA - EDITION BIŠKUPIC

KNEŽEVA PALAČA

IZLOŽBA

15/5-3/6

II PALAČE

IMPRESSUM
LIST JE ČOVJEK KOJI
HODA ZRAKOM:
HOMMAGE LUKU PALJETKU
BIBLIOFILSKO IZDANJE
EDITION BIŠKUPIC

IZDAVAČ
Narodni muzej Zadar

ZA IZDAVAČA
Vesna Sabolić

ORGANIZACIJA
Galerija umjetnina Narodnog
muzeja Zadar
Pedagoško-andragoški odjel
Narodnog muzeja Zadar

AUTORICA PREGOVORA
Koraljka Alavanja

KUSTOSICA IZLOŽBE
Koraljka Alavanja

LIKOVNI POSTAV IZLOŽBE
Koraljka Alavanja
Nevena Štokić

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I PRIPREMA
Gordana Brborović

TEHNIČKI POSTAV
Ivan Klapan
Mihovil Zrilić

TISAK
dpi grafika:: digitalna tiskara, Zadar

NAKLADA
200 primjeraka

NA OVITKU
Tihomir Lončar

IPALACES
IZLOŽBE

Trg Petra Zoranića 1, 23 000 Zadar
+385 23 627 764
info@dvijepalace.hr
www.dvijepalace.hr
Radno vrijeme izložbenih dvorana
uto-sub 10:00-20:00

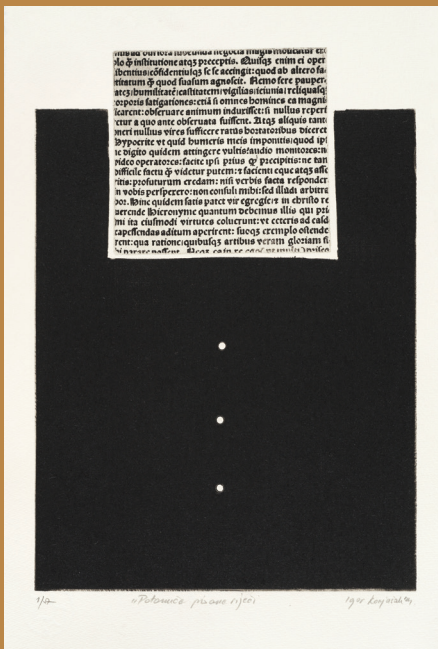
Sekcija za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju Hrvatskog muzejskog društva ove godine organizira jubilarnu 30. Edukativnu muzejsku akciju (EMA) u povodu Međunarodnog dana muzeja, koji se obilježava 18. svibnja. Tema ovogodišnje EMA-e je *Jezik*, što otvara prostor za razmišljanje o jeziku u njegovim mnogobrojnim oblicima i funkcijama – od verbalnog i pisanog jezika, preko vizualnog i umjetničkog, znakovnog i tjelesnog, do specijaliziranih jezika znanosti, glazbe, matematike i simbolike – naglašavajući njegovu ulogu kao sredstva izraza, nositelja identiteta i pamćenja, ali i kao složenog sustava unutar različitih disciplina te njegovu transformativnu moć.

Upravo u tom kontekstu, pjesničko-grafička mapa *List je čovjek koji hoda zrakom* izravno se nadovezuje na temeljni impuls manifestacije: propitivanje jezika kao slojevitog medija. Posvećena je akademiku Luku Paljetku – književniku, prevoditelju, redatelju, dramaturgu, kazališnom i likovnom kritičaru – osobi čiji je „cijeli životni i stvaralački opus prožet raznolikim jezičnim iskustvima“. Mapa, objavljena u izdanju Zbirke Biškupić, sadrži 17 pjesama i 34 grafike. Osim izdavača Bože Biškupića - kojeg je s Paljetkom povezivalo dugogodišnje prijateljstvo i intenzivna suradnja – i pisca predgovora akademika Krešimira Nemeca, pjesničko-grafičku mapu posvetili su mu istaknuti pjesnici iz Hrvatske, Slovenije, Crne Gore, Bugarske, Rusije i Japana, kao i likovni umjetnici različitih generacija iz Hrvatske i Slovenije. Ova međunarodna i međugeneracijska prisutnost autora svjedoči o snažnom utjecaju koji je Paljetak ostvario u širem kulturnom i umjetničkom kontekstu. No, u ovom kontekstu, Luko Paljetak pojavljuje se ne samo kao protagonist kojemu se ođaje počast, već i kao simbolički posrednik koji uspostavlja dijalog među različitim umjetničkim formama, generacijama autora i estetskim pristupima. Rečenicu kojom Krešimir Nemec u predgovoru ističe raznolikost pjesničkih pristupa – „I kao što je Luko u svojoj poeziji njegovao različite pjesničke oblike, u rasponu od haikua do sonetnog vijenca, tako i pjesnički prilozu u ovoj mapi tvore šarolik formalni i žanrovski repertoar“ – s jednakom uvjerljivošću možemo prenijeti i na vizualni segment mape. Likovni umjetnici, svaki sa svojim prepoznatljivim rukopisom i izražajnim sredstvima, oblikuju jednako raznolik vizualni jezik te demonstriraju bogatstvo i raznolikost izražajnih mogućnosti unutar suvremene grafičke tehnike. Suvremeni grafičari odali su počast Paljetku na sebi svojstven način, pristupajući njegovu stvaralaštvu ne kao materijalu za ilustraciju, već kao pozivu na umjetnički dijalog. Njihove interpretacije ne predstavljaju jednostavno vizualno prevođenje Paljetkovih stihova, već uspostavljaju odnos ravnopravne razmjene značenja među autorima. Takav pristup podrazumijeva dubinsko razumijevanje njegove poetike, ali i autorsku smjelost da se na nju odgovori vlastitim izražajnim sredstvima. Vizualni izražaj tako se kreće na spektru od figuracije do apstrakcije te odražava suvremenu osjetljivost prema intermedijalnom pristupu i eksperimentalnim tendencijama u grafičkoj umjetnosti druge polovice 20. i početka 21. stoljeća. U tehničkom smislu riječ je o višeslojnom pristupu koji podrazumijeva upotrebu klasičnih grafičkih tehnika linoreza, drvoreza, suhe igle, akvatinte i bakropisa kao polazišta za vizualni eksperiment na način da ih mnogi autori kombiniraju unutar pojedinog rada, čime dolazi do sinergije tradicionalnog i eksperimentalnog jezika. Kod pojedinih djela prisutna je tendencija proširenja granica medija: grafički otisak ne završava proces stvaranja, već postaje podloga za daljnju intervenciju akvarelom ili tušem, ali i fizičkim zahvatima poput perforacije površine, čime se unosi element taktilnosti i reljefnosti koji izlazi iz dvodimenzionalnosti konvencionalne grafike. Među grafičkim otiscima novina je unesena i uvrštavanjem grafičkog ispisa fotografije Ivana Posavca kao ravnopravnog medija. Time se dodatno razgrađuju granice između tradicionalno shvaćenih medija, a grafika se afirmira kao intermedijalni prostor otvoren za dijalog s fotografijom, kao i tekstualnim formama.. Promatrana u svjetlu šireg trenda dekonstrukcije tradicionalnog medijskog određenja, analogno se može povezati s eksperimentalnim segmentom književnog opusa Luka Paljetka, u

kojem su poigravanje jezikom, forma i intertekstualnost temeljna stilska sredstva. Paljetkova poetika, obilježena stalnim pomicanjem granica izraza, pronalazi svoju likovnu paralelu upravo u ovakvom grafičkom pristupu.

Paljetkovo sudjelovanje u više od 30 pjesničko-grafičkih mapa svjedoči o njegovoj posvećenosti dijalogu između književnosti i vizualnih medija, gdje se tekstualni i likovni elementi neovisno, ali istovremeno nadopunjuju te je stoga ova grafička mapa u Ediciji Biškupić kao sljednik dugogodišnje suradnje i prijateljstva s izdavačem i autorima njemu dostojan *hommage*.

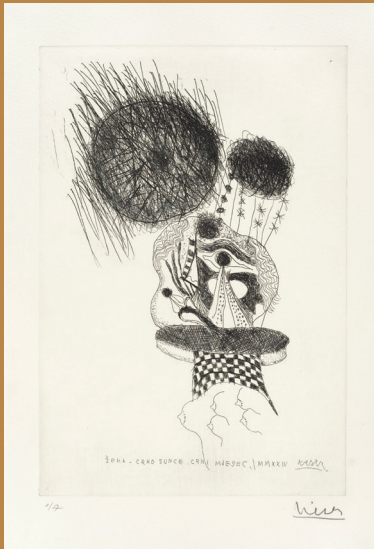
Luko Paljetak u svojem je životnom putu ostavio neizmjeran trag i na zadarskoj književnoj, kazališnoj i kulturnoj sceni. Desetljeće ga je vezivalo uz ovaj grad kao studenta književnosti, asistenta na Odjelu za književnost te dramaturga, glumca i suradnika Kazališta lutaka pa je ovo predstavljanje, zajedno s popratnim programima, o prvoj obljetnici njegovog odlaska, svojevrsan je *hommage* Zadra velikom književniku.

Igor Konjušak

Miran Šabić

Zlatko Keser

Tin Samaržija

LIST je čovjek koji hoda zrakom: hommage Luku Paljetku / [predgovor] Krešimir Nemec ; [grafike] Nevenka Arbanas et al. ; [stihovi] Boris Biletić et al. – Zagreb : Edition Biškupić, 2024. (Zagreb etc. : Ateljei umjetnika; Sveta Nedelja: Printera). – 1 graf. mapa ([1] list, [22] str. s tekstom; [31] grafika raz. graf. tehnike, [1] akvarel, [1] print fotografija); 41 cm. – (Vid: 6) Nakl. 57 primj. – Grafike formata 391 x 267 mm otisnute na 300 g/m² Hahnemühle Bütten papiru, pjesme na 150 g/m². Hahnemühle Bütten papiru.. – Signatura na svakom hraf. listu d.d. olovkom: potpis autora. – Ostali zastupljeni likovni umjetnici: Gordana Bakić, Tomislav Buntak, Mario Čaušić, Edvin Dragičević, Maja S. Franković, Svjetlan Junaković, Tihana Karlović, Zlatko Keser, Jure Kokeza, Igor Konjušak, Koraljka Kovač, Gordana Kovačić, Tihomir Lončar, Slaven Macolić, Mario Matoković, Duje Medić, Jožica Medle, Matko Mijić, Janko Orač, Frane Paro, Lukša Peko, Dimitrije Popović, Ivo Posavec, Zdenka Pozaić, Siniša Reberski, Tin Samaržija, Ana Sladetić Šabić, Miran Šabić, Ivica Šiško, Josip Škerlj, Zlatan Vrkljan, Josip Zanki, Marko Živković ; ostali zastupljeni pjesnici: Ernest Fišer, Pavle Goranović, Marko Grčić, Natalija Vorobjeva Hržić, Dražen Katunarić, Enes Kišević, Miroslav Mićanović, Emiko Miyashita, Elka Nyagolova, Boris A. Novak, Yuzo Ono, Božica Pažur, Sibila Petlevski, Ivan Rogić Nehajev, Drago Štambuk, Anka Žagar. – Mapa uložena u zaštitnu kutiju Životopise pjesnika priredio Krešimir Nemec, životopise umjetnika priredila Mikica Maštrović.

POP RATNI PROGRAM - PREDAVANJA:

26. 5. 2025. u 18 h, Multimedijska dvorana Kneževe palače

Nikola Zmijarević: Grafika i poezija u dijalogu

Ana Gospić Županović: „Lakoća prisvajanja“ – eksperimentalne strategije Paljetkove književnosti

Mirna Sindičić Sabljo: Životi umjetnica u književnosti ili što povezuje Luku Paljetka i Camille Claudel